

Verksamhetsplan 2023 för FOU nu

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
MÅLSÄTTNING	4
UTGÅNGSPUNKTER FÖR ARBETET	4
ARBETSPROCESS	5
ÖVERGRIPANDE PRIORITERAT OMRÅDE - STÖD TILL OMSTÄLLNINGEN MOT EN GOD OCH NÄRA VÅRD OCH OMSORG.....	6
FOU-ARBETEN 2023	7
Lokal samverkan vård – omsorg.....	7
Stöd till utveckling av vissa verksamheter	8
Kompetens och kompetensutveckling	8
Brukarstyrd tjänsteutveckling, delaktighet	9
Välfärdsteknologi/digitalisering	9
Systematisk kvalitetsutveckling	9
Omvärldsbevakning och FoU-perspektiv.....	10
MILJÖ- OCH JÄMSTÄLLDHETSARBETE.....	11
MEDARBETARE OCH EKONOMI.....	11

Sammanfattning

FOU nu är en forsknings- och utvecklingsverksamhet som är samfinansierad av Region Stockholm och de åtta kommunerna Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Upplands-Bro samt Upplands Väsby. Målsättningen med FoU-verksamheten är att stärka förutsättningarna för ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg om äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning.

Värde för den enskilde (brukaren, patienten, anhörig mm.) eftersträvas genom att tillsammans med berörda och intresserade aktörer stödja hållbara lokalt förankrade lärande- och utvecklingsprocesser, där kommun och region möts, samtidigt som vi tillsammans tar fram ny praktikrelevant kunskap till gagn för utveckling och en mer evidensbaserad praktik.

Stärkt kapacitet för utveckling och förändring i praktiken, ny kunskap och nya arbetssätt är i fokus för det stöd FOU nu ger. Ägandeskapet för förändringen finns hos berörda verksamheter. Arbetena utgår från lokala förutsättningar och de utvecklingsbehov och utmaningar som synliggörs tillsammans med ägarna, berörda verksamheter, brukare/patienter och andra samarbetspartners.

Arbetet baseras på ägarnas gemensamma fokusområden med stöd i omställningen mot en God och Nära vård och omsorg och stärkt lokal samverkan som övergripande prioriterat område.

FOU nu är en del av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten, vilket ökar förutsättningarna för samverkan och synergier mellan lokala och regionala frågor samt mellan välfärds-FoU:erna i frågor som rör socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård. FOU nu är en verksamhet inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Utifrån SLSOs regionsövergripande ansvar för FoUU-frågor inom hälso- och sjukvården tar FOU nu del av samverkan mellan Karolinska Institutet och Region Stockholm.

Målsättning

Målsättningen för forsknings- och utvecklingsverksamheten är att bidra till ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg om äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning.

Utgångspunkter för arbetet

Värde för den enskilde

Värde för den enskilde (brukaren, patienten, anhörig mm.) eftersträvas genom att tillsammans med berörda och intresserade aktörer stödja hållbara, lokalt förankrade utvecklingsprocesser, där kommun och region möts, samtidigt som vi tillsammans systematiskt tar fram ny kunskap till gagn för utveckling och en mer evidensbaserad praktik.

Relevant och praktikenära

Genom att utgå från utmaningar och utvecklingsbehov som är grundade i vårdens och omsorgens vardag möjliggör vi gemensamma praktikrelevanta FoU-arbeten som engagerar och genomförs i och av praktiken. Genom att involvera berörda och aktivt söka samskapande ökar möjligheten att jobba med de mest angelägna frågorna och att verksamheterna utvecklas redan under arbetets gång. Samtidigt bidrar vi till att ny kunskap tas fram och synliggörs i den kontext där den ska användas. Genom systematik i FoU-arbetet och genom praktikens medverkan bidrar vi även till att stärka praktikens kapacitet att arbeta med systematisk utveckling och till ett nyfiket, vetenskapligt förhållningssätt. Detta möjliggör mer långsiktigt avtryck och ger fördelar i praktiken efter avslutat arbete.

Långsiktiga relationer och följsamhet till föränderlighet

En annan utgångspunkt är att utgå från ordinarie strukturer samt att bygga långsiktiga relationer. Samtidigt har FOU nu ett arbetssätt som stödjer problematiserande, reflektion och utveckling. Det innebär följsamhet till förändrade behov och förutsättningar med en kontinuerlig omprövning och värdering av FOU nu:s arbetssätt. Det innebär också att arbetsprocesserna utformas så att de kan förändras över tid när förutsättningar och behov förändras.

Samverkan kommun region

Utifrån FOU nu:s samfinansiering mellan region och kommuner samt FOU nu:s fokus på äldreområdet och funktionshinderområdet, får frågor som rör omställningen mot en God och Nära vård och omsorg, inklusive samverkan mellan parterna och sammanhållen vård och omsorg särskild betydelse. En vård och omsorg som upplevs som sammanhållen grundas i en förståelse för berörda aktörers uppdrag, en gemensam bild och samsyn kring den enskilde. För att stärka kapaciteten att erbjuda vård och omsorg på nya sätt möjliggör FOU nu forum för samverkan. Verksamheter som står inför liknande utmaningar får möjlighet att mötas. Det möjliggör gemensamt lärande, etablering av nya kontaktytor och nätverk, utveckling av nya arbetsprocesser och kapacitet att omsätta dessa i praktiken.

Del av kunskapsstyrningen

FOU nu är en del av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten och därmed involverad i Regional Samverkans- och Stödstruktur, RSS. Syftet med RSS är att öka synergier och samverka kring strategiskt viktiga frågor, nyttja befintliga resurser på ett mer samordnat och resurseffektivt sätt samt förbättra förutsättningar för evidensbaserad praktik inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård i länet. Under 2023 sker fortsatt utveckling av RSS samt synergier i kunskapsstyrning kommun och region.

Flera former för FoU-arbetet

Formerna för arbetena sker både som lokalt processtöd för samverkan mellan verksamheter, i och med praktiken, men även i bredare lärandenätverksform där FOU nu:s tar en koordinerande roll för lärande mellan verksamheter i gemensamt angelägna frågor, samt större delregionala och regionala arbeten, ibland som externt finansierade forskningsprojekt, i linje med FOU nu:s målsättning. FOU nu är även en resurs för omvärldsbevakning och vi följer regional, nationell och internationell utveckling.

FoU-arbetet under 2023 utgår från huvudsakligen tre olika typer av arbeten:

- längre processer och engagemang, utveckling över tid, där FOU nu och verksamheterna bygger vidare och drar fördel av det vi har gjort och lärt oss tillsammans
- projekt, tidsatta, avgränsade, ofta extern finansiering
- kortare aktiviteter, i ex seminarieform, ca 1-2 h. Omvärldsbevakande, utifrån olika frågor/områden som är aktuella ”just nu”. Kan problematisera en fråga, vara forum för erfarenhetsutbyte eller bidra med ytor för samverkan. Kan vid behov tas vidare av FOU nu eller fortsätta i annat forum och form.

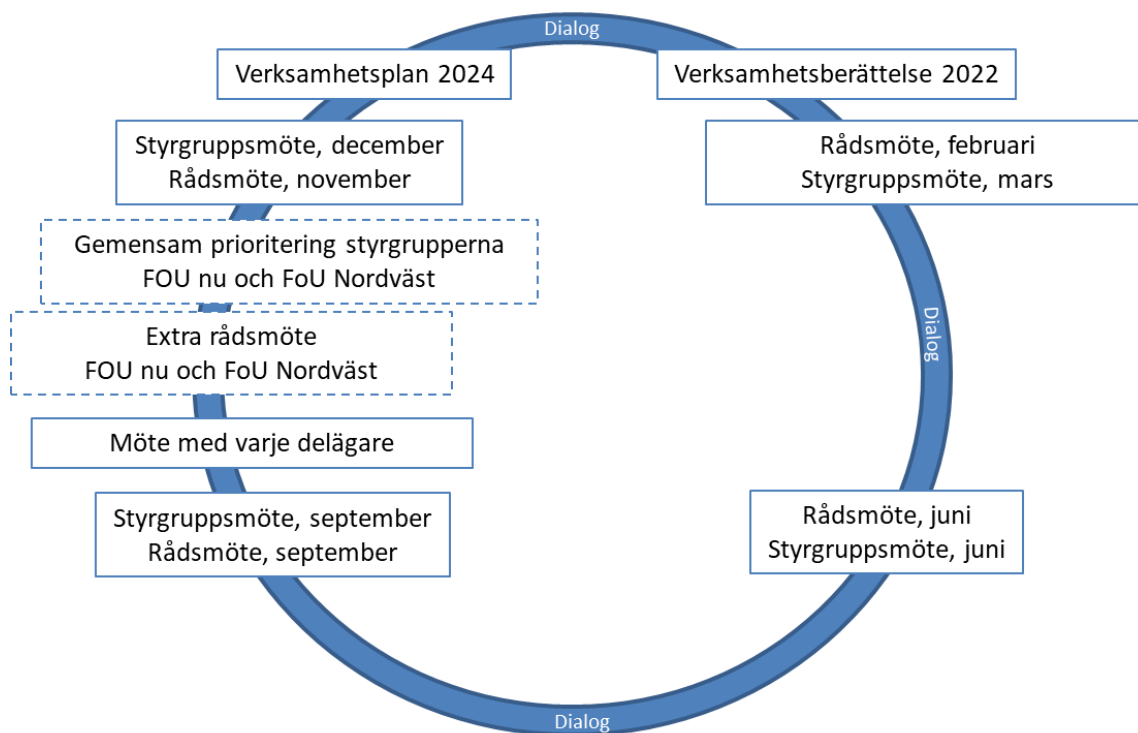
Tillsammans med andra för största värde

För stärkt möjlighet till stöd, ökad kraft och volym i FoU-arbetet samt effektiv resursanvändning sker FoU-arbetet i nära samverkan och synergier med andra FoU:er och aktörer. Synergier mellan FOU nu och FoU Nordväst stärks ytterligare under 2023. Exempelvis genom gemensamma FoU-arbeten, kunskapsutbyte, gemensamma seminarier samt närmare samarbete mellan FoU-råd.

Arbetsprocess

För att möjliggöra en tydlig förankring i kommun och region baseras arbetet inom FOU nu på ett antal hållpunkter: styrgruppsmöten och FoU-rådsmöten (fyra gånger under 2023), samt möten med representanter för respektive ägare inför arbetet med verksamhetsplan samt verksamhetsberättelse, se figur 1. Under året sker ett utökat och närmare samarbete med FoU Nordväst. Nytt för 2023 föreslås gemensamma möten mellan råden och mellan styrgrupperna inför verksamhetsplan 2024. Utöver ovanstående hållpunkter utgår verksamheten från en kontinuerlig dialog och avstämning med involverade parter under året.

Figur 1. Årshjul 2023 för arbetsprocess inom FOU nu

Idéer till utvecklings- och forskningsprocesser kan initieras på många olika sätt. FoU-rådet, styrgruppen, medarbetare som arbetar inom kommun- och regionsfinansierad vård- och omsorgsverksamhet oavsett driftsform samt FOU nu:s medarbetare kan introducera och uppmärksamma förslag, uppdrag eller förändrings-/utvecklings-/forskningsarbete. Idéerna läggs fram för FoU-rådet för diskussion för att sen tas upp i styrgruppen för beslut. Arbeten, processer eller projekt där FOU nu är en aktiv part planeras tillsammans med berörda verksamheter. Medverkan från samverkande parter sker på olika sätt i de olika arbetarna. Verksamheter deltar utifrån behov och intresse, och med olika ambitionsnivå.

Övergripande prioriterat område - Stöd till omställningen mot en God och Nära vård och omsorg

FOU nu:s arbete utformas utifrån styrgruppens gemensamma fokusområden och prioriteringar med fokus på frågor där samverkan mellan kommun och region är en förutsättning. Ett övergripande prioriterat område för 2023 är *Stöd till omställningen mot en God och Nära vård och omsorg* vilket rymmer både äldre- och funktionsnedsättningsperspektivet. Utifrån detta område betonas särskilt lokal samverkan mellan vård och omsorg.

FoU-arbeten 2023

Huvuddelen av FoU-arbetena har en inriktning som ”går på bredden” och som inkluderar såväl vård och omsorg om äldre personer som personer med funktionsnedsättning. Största delen av FoU-arbetena involverar både region och kommun/vård och omsorg i samverkan, samtidigt som vissa arbeten har en tydligare regional eller kommunal profil.

Utifrån övergripande målsättning samt prioriterade områden för FOU nu planeras nedanstående huvudsakliga projekt och processer under 2023:

Lokal samverkan vård – omsorg

Lokal samverkan geografisk samordning/”kluster”

Med grund i lokala förutsättningar och prioriteringar, stärka och stödja samverkan mellan lokala aktörer, SLSO och andra FoU:er samt lära från geografisk samordning mellan exempelvis husläkarmottagningar, hemsjukvård, primärvårdsrehab, geriatrik, ASiH, psykiatri samt socialtjänstens verksamheter för stöd till äldre och vuxna med funktionsnedsättning.

Övergångar och utskrivning från slutenvården

Fortsatt stöd till stärkt lokal samverkan med fokus på övergångar och utskrivning från slutenvård, utifrån geografisk samordning/”kluster”.

- Pilot/utveckling av SIP kopplat till LUSen, i samverkan mellan berörda parter
- Vid behov och efterfrågan, stöd vid införande av LifeCare SP
- Lärande från införande av Förstärkt Utskrivning efter slutenvårdstillfälle (FU)

Studera orsaker till och ta fram nya arbetsmodeller rörande återinläggning till slutenvården

Utveckling från tidigare år. Syftar dels till ökad kunskap om riskfaktorer för återinskrivning efter geriatrisk slutenvård, dels ta fram och testa ny modell rörande återinläggning till slutenvården tillsammans med aktörerna. 4-årigt forskningsprojekt med externa medel, tillsammans med Region Stockholm samt Karolinska Institutet, externa forskningsmedel.

Stöd till samverkan samt innehåll dagverksamhet kring personer med kognitiv sjukdom/demens

- Nätverk mellan kommuner och minnesmottagningar

Utveckling från tidigare år, i nätverksform; samarbeten, spridning av kunskap och erfarenheter, med samtliga kommuner och minnesmottagningar.

- Stöd till uppdatering av lokala program demens utifrån efterfrågan och nationella styrdokument (standardiserade vård- och insatsförlopp mm)
- Nätverk demens/kognitiv sjukdom Region Stockholm och Gotland

Utvärdering av omställningen mot God och nära vård – i samverkan med kommun, region och civilsamhälle

En planeringsstudie med sikte på att utvärdera och samtidigt stödja omställningen till ”En god och nära vård”. Kommer bl.a. att innefatta workshops och intervjuer med personer inom kommun, region och civilsamhälle för att få fram relevanta frågeställningar och att skapa förutsättningar för kommande forskningsprojekt, vars medel ansöks om i ett senare steg.

Mellan FoU:er tillsammans med Region Stockholm samt Karolinska Institutet, externa forskningsmedel.

Stöd till utveckling av vissa verksamheter

Nätverk för utveckling av dagverksamhet demens

Fortsätter från tidigare år med personer som ansvarar för utveckling av dagverksamhet demens. Planering för konferens om dagverksamhetens uppdrag och utveckling.

Stöd till utveckling av Anhörigperspektivet

Fortsättning och breddning av arbete från 2021/2022 kring Anhörigstöd i framkant.

Stöd till utveckling av öppen/förebyggande verksamhet

Vid efterfrågan, lärandenätverk mellan intresserade verksamheter, inriktning sätts gemensamt mellan parterna. Ex, FINGER-studien – evidens finns, yngre personer med demens. Stöd för utveckling av förebyggandeenheter, möjlighet till kortare seminarier/FoU-café om ex ensamhet.

SAMSAS - Samskapat samverkan för att förebygga försämrad hälsa hos äldre – ett samhällsbaserat aktionsforskningsprojekt

Syftet är att studera, samskapa och utvärdera nya samverkansmodeller för förebyggande insatser, i partnerskap med äldre, närstående, personal, chefer och beslutsfattare inom civilsamhälle, kommun och region. Mellan äldre-FoU:er, externa forskningsmedel.

STEG - Samarbete kring stöd för förebyggande egenvård i hemmiljö för sköra äldre personer
Målet är att skapa arbetsmodeller för stöd till förebyggande egenvård genom samverkan mellan hemtjänst och primärvård – arbetsmodeller som är relevanta, genomförbara i verksamheterna och som ger önskade effekter för de berörda. Mellan äldre-FoU:er tillsammans med Region Stockholm och Sophiahemmets högskola, externa forskningsmedel.

Kompetens och kompetensutveckling

Systematisk träning och säkerställande av färdigheter och förmågor

Lärandenätverk för erfarenhetsutbyte och lokala arbeten i frågor kopplat till kompetens och kompetensutveckling. Former för systematisk färdighetsträning, ex via ”kliniskt träningscentrum”/metodrum, med träning av kliniska och icke-kliniska moment, ex bemötande, träning i team, samverkan, LUSen etc.

Pilot/ testa och utveckla former för färdighetsträning och samverkan vård omsorg

Fortsatt utveckling av pilot från 2022 för att testa och utveckla former för färdighetsträning och samverkan vård omsorg. Uppföljning och lärande från pågående initiativ.

Akademisk geriatrik, stärkta kliniska lärmiljöer inom geriatrisk hälso- och sjukvård samt ASiH

Fortsättning från tidigare år. Syftet är att stärka den kliniska lärmiljön för studerande inom geriatrisk hälso- och sjukvård i länet. Samarbete mellan FOU nu, geriatriska kliniker, ASiH samt universitet, högskolor i länet. FOU nu står för en samordnande och stödjande roll för AKA-funktionen inom berörda verksamheter i Region Stockholm. Finansieras av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm.

Samordning av verksamhetsintegrerat lärande för geriatrisk hälso- och sjukvård samt ASiH

Fortsättning från tidigare år. Gemensam VIL-samordnare (VIL = verksamhetsintegrerat lärande) som kontinuerligt identifierar, etablerar och vidareutvecklar kontakten med etablerade och nya vårdverksamheter samt fungerar som ett nav i beställningen av VIL, enligt beställningsförfarande i regionen. Även uppdrag att stärka vårdens kapacitet att erbjuda högkvalitativ VIL och möjliggöra samverkan och lärande genom bl.a. nätverk mellan involverade verksamheter och lärosäten i frågor om VIL. Finansieras av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm.

Brukarstyrd tjänsteutveckling, delaktighet

Vid efterfrågan, dels riktade arbeten, ex utifrån lärandenätverk eller FoU-café, samt/eller att aspekter av involvering av brukare/patient/anhöriga läggs som ett raster på andra FoU-arbeten.

Välfärdsteknologi/digitalisering

Lärandenätverk Välfärdsteknologi

Det är ett nätverk med 4 träffar per år som också kan arrangera tematräffar kring specifika frågor. Startade 2020, alla kommuner medverkar.

Delaktighet i det digitaliserade samhället

Länsövergripande arbete för kompetensutveckling, erfarenhetsutbyte och lärande för att motverka digitalt utanförskap. Forum för kunskapspridning och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna i länet, parallellt med medverkan i forskningsprojekt i syftet att tillsammans med socialtjänst i Stockholms län och personer som befinner sig i digitalt utanförskap, undersöka hur man kan främja nyanlända och äldre personers delaktighet i det digitaliserade samhället.

Systematisk kvalitetsutveckling

Samarbete Öppna jämförelser äldre, LSS, och myndighet

Utveckling från tidigare år, med samtliga kommuner. Diskussion kring indata, sammanställning och gemensam analys av utdata. Under 2022 ökad samverkan kring vad som kan göra tillsammans utifrån resultaten och vad vi kan lära av varandras aktiviteter. Fokus är

beställar- och ledningsnivå. FOU nu har en faciliterande roll; håller i möten och sammanställer enkla rapporter där resultat jämförs mellan kommunerna samt länet och riket.

Lärandenätverk IBIC

Vid efterfrågan, lärandenätverk mellan kommuner i frågor som rör IBIC.

Individbaserad systematisk uppföljning

Planering för arbete för att stärka kompetens och arbetssätt rörande systematiskt datadrivet förbättringsarbete, med utgångspunkt från Öppna jämförelser. I samverkan med FoU:er i länet.

Stöd/metod för systematik och kompetens om följsamhet och anpassning vid införande av nya arbetssätt

FoU-arbete tillsammans med FoU Nordväst, genomförs vid efterfrågan. Vidareutveckling av genomfört forskningsprojekt för att stärka ett strukturerat sätt att reflektera över balansen mellan att vara följsam till en ursprunglig metod eller arbetssätt och att göra anpassningar för att få arbetssättet att fungera optimalt inom den egna verksamheten. Riktas sig till alla typer verksamheter inom socialtjänsten. Tar med oss lärdomar från forskningsprojektet som pågått 2019-2021, tillsammans mellan FOU nu, FoU Nordväst, Äldrecentrum samt Karolinska Institutet.

Omvärldsbevakning och FoU-perspektiv

Beredskap och hantering, inför och vid extern styrning

Samarbete och stöd inför nya nationella/regional direktiv/styrdokument.

Behovsinventering vuxna-funk-IFO (samarbete med FoU-Nordväst)

Tillsammans med kommunerna och berörda delar av regionen inventera hur behoven ser ut och vilka aktörer som finns och som kan bidra. Syftet är dels att få syn på ev gemensamma frågor som kräver samverkan mellan funk, IFO och vården, dels att identifiera var FoU:na bäst kan bidra.

Regional samverkan funktionshinderfrågor

Forsknings- och utvecklingsenheter samt kompetenscentra som på olika sätt arbetar med funktionshinderfrågor (socialtjänst och hälso- och sjukvård) i Stockholms län har bildat ett nätverk och ställt sig frågan; Hur kan vi på bästa och mest effektiva sätt bidra till att de forskningsresultat, kunskaper och erfarenheter som finns får god spridning i länet och skapar nytta hos verksamheter som möter personer med funktionsnedsättning.

För mer detaljerad information om pågående forsknings- och utvecklingsprocesser, se sammanställning i tabellform, bilaga 1, samt www.founu.se

Miljö- och jämställdhetsarbete

Miljöarbetet utgår från SLSO:s miljöpolicy och Region Stockholms miljöprogram samt följer kraven utifrån ISO 14001. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter. FOU nu eftersträvar att ha en god sammansättning av både män och kvinnor på arbetsplatsen.

Medarbetare och ekonomi

En förutsättning för att nå målen är att FOU nu har engagerade medarbetare, med kompetens att stärka och leda utvecklings- och forskningsprocesser, som tillsammans kan bidra med en bred kompetens. En framgångsfaktor är att möjliggöra för medarbetare att kunna dela sin tid mellan FOU nu och andra verksamheter. Det leder till breddat kontaktnät, stärkt omvärldsbevakning samt samverkan.

Verksamheten samfinansieras genom anslag från samverkande parter enligt avtal samt genom externa medel. Externa medel i budgeten för 2023 relaterar till statliga stimulansmedel God Nära Vårs via Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) i Stockholms län, medel från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (via uppdrag till SLSO och sen till FOU nu) utifrån ”Akademisk geriatrik” och ”Gemensam VIL-samordning geriatrik, ASiH, SPSV”. Vidare externa forskningsmedel från Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE) utifrån projekten ”Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa hos äldre – SAMSAS”, ”Utvärdering av omställningen mot God och nära vård – i samverkan med kommun, region och civilsamhälle” samt ”Samarbete kring stöd för förebyggande egenvård i hemmiljö för sköra äldre personer – STEG”.

En separat projektbudget har upprättats för forskningsprojekten ”Samordning av vård och omsorg efter utskrivning i ett komplext sjukvårdssystem - dagens situation och en möjlig väg framåt” (projektet har beviljats 5 809 000 kr över fyra år).

Under 2023 är antalet årsarbetare 6,5

Intäkter	
Kommuner	2 118 430
Region Stockholm	2 118 430
Externa medel	2 828 000
Summa	7 064 860
Utgifter	
Personal/projektkostnader	6 214 860
Hyra, IT, OH, avskrivningar	850 000
Summa	7 064 860

Järfälla 2023-02-06

Håkan Uvhagen, Verksamhetschef FOU nu

